

Opracowała
Agnieszka Nawrocka

Metody wspierające edukację w świetle literatury pedagogicznej

=====

Do metod wspierających edukację należą między innymi arteterapia, kinezylogia edukacyjna czy wizualizacja. Metody te umożliwiają wyzwalamie wielostronnej aktywności dziecka w procesie dydaktycznym oraz sprzyjają przechodzeniu na coraz wyższy poziom aktywności.

Jedną z szerzej znanych publikacji poświęconych arteterapii jest książka Eweliny J. Koniecznej **Arteterapia w teorii i praktyce**. Oprócz założeń teoretycznych odnoszących się do takich rodzajów terapii przez sztukę, jak muzykoterapia, choreoterapia, teatroterapia czy biblioterapia, autorka przedstawia również warsztaty, których odbiorcami są uczniowie, jak i osoby dorosłe, a miejscem ich przeprowadzenia zarówno klasa szkolna, świetlica terapeutyczna, zielona szkoła czy turnus rehabilitacyjny. Cenne uzupełnienie książki stanowią wykazy obejmujące tytuły utworów muzycznych, książek i filmów, które leczą.

Kolejną publikacją, która zasługuje na uwagę jest opracowanie Joanny Gładyszewskiej-Cyulko **Arteterapia w pracy pedagoga** opatrzone podtytułem *Teoretyczne i praktyczne podstawy terapii przez sztukę*. Autorka omawia w nim teoretyczne podstawy arteterapii oraz główne zagadnienia terapii pedagogicznej, do której włącza terapię sztuką. Przedstawia także wybrane metody edukacyjno-terapeutyczne wykorzystujące muzykę, plastykę i ruch, metodę ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne, metodę malowania dziesięcioma palcami Ruth F. Shaw, metodę dobrego startu Marty Bogdanowicz czy kinezylogię edukacyjną Paula E. Denissona. Autorka opisuje także mniej rozpowszechnione metody edukacyjno-terapeutyczne: poranny krąg, czyli stymulację polisensoryczną według por roku Hedwig Abel, relaksację aktywną Maurice'a Martenota i Christie Saito oraz system percepcyjno-motoryczny Newella C. Kepharta. W ostatnim rozdziale Joanna Gładysz-Cyulko opisuje przykładowe sesje terapii wykorzystującej techniki arteterapeutyczne odnoszące się do konkretnych problemów: diagnozy modalności zmysłowych, integracji zespołu klasowego uczniów w młodszym wieku szkolnym, zaburzeń integracji sensorycznej, zaburzeń dyslektycznych, wspomaganie rozwoju społeczno-emocjonalnego dziecka nieśmiałego.

Publikację zatytułowaną **Piłki edukacyjne w kształceniu wczesnoszkolnym** Andrzeja Rokity i Tadeusza Rzepy otwiera cytat, który zasługuje na przywołanie: *Jest to przesąd i bardzo zły, a na nieszczęście powszechny nałóg, żeby dzieci wszystkiego uczyć z książek, bo te są tylko dla dojrzałych, żeby je nad tymi książkami trzymać po kilka godzin jak przykute, dodając do tego za przygotawę poważne gderanie i groźby napuszonego pedagoga. Jest to nieomylny sposób zbrzydzenia na zawsze nauki i zrujnowania zdrowia.* Słowa te zawarł Jędrzej Śniadecki w dziele *O fizycznym wychowaniu dzieci* opublikowanym w roku 1805.

Autorzy omawianej pracy opisują możliwości zastosowania piłek w gimnastyce korekcyjno-kompensacyjnej, w psychopedagogicznej pracy terapeutycznej, realizacji wybranych zagadnień z zakresu środowiska społeczno-przyrodniczego, nauczania języka angielskiego, doskonalenia umiejętności obsługi komputera. Przedstawiają ponadto propozycje realizacji wybranych cykli tematycznych kształcenia zintegrowanego z wykorzystaniem piłek edukacyjnych, jak również wzbogacają książkę o scenariusze zajęć zintegrowanych.

Na uwagę zasługują publikacje poświęcone kinezylogii edukacyjnej. Polskie Stowarzyszenie Kinezylogów wydało książkę autorstwa dr Carli Hannaford zatytułowaną **Zmysłne ruchy, które doskonalą umysł**. Publikacja tej amerykańskiej autorki była pierwszym w naszej literaturze dziełem, w którym w prosty, a jednocześnie naukowy i praktyczny sposób ukazano wielkie zależności pomiędzy ruchem fizycznym a pracą i sprawnością mózgu.

Podstawowym podręcznikiem kinezylogii edukacyjnej dla rodziców i nauczycieli jest **Kinezylogia edukacyjna dla dzieci**. Bogato ilustrowana książka przedstawia historię chłopca o imieniu Tomek, który doświadcza trudności związanych z czytaniem, pisanem i ortografią. Zamieszczone w pracy ilustracje pokazują, w jaki sposób podczas uczenia się pracuje mózg.

Cenną pozycją kierowaną do nauczycieli edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej oraz pedagogów korekcyjnych i specjalnych jest książka zatytułowana **Kreowanie rozwoju dziecka. Kinezylogia edukacyjna i inne nowoczesne metody terapeutyczne w praktyce**. Jej autorka, Izabela Mańkowska, pedagog z wieloletnim doświadczeniem w terapii dzieci z trudnościami w nauce szkolnej, stworzyła nowatorski program profilaktyczno-terapeutyczny. Jego głównym założeniem jest przekonanie, że każde dziecko ma ogromne możliwości uczenia się i samorealizacji w sferze ruchowej, intelektualnej, społecznej i emocjonalnej. Przedstawiony w omawianej publikacji program obejmuje kinezylogię edukacyjną, metodę przyspieszonego uczenia się oraz trening interpersonalny. Cennym uzupełnieniem omawianej publikacji są między innymi rozkłady zajęć terapii pedagogicznej dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum, przykładowe scenariusze zajęć terapii pedagogicznej, Gimnastyki Mózgu czy wzory ankiet kierowanych do uczniów uczęszczających na zajęcia terapii pedagogicznej, ich rodziców i nauczycieli.

Pozycją adresowaną nie tylko do nauczycieli przedszkola jest książka nosząca tytuł **Kinezylogia edukacyjna**. Cztery autorki, nauczycielki przedszkola, podzieliły się z czytelnikami swoimi spostrzeżeniami na temat stosowanych w pracy z dziećmi ćwiczeń „gimnastyki mózgu”. Swoje cenne doświadczenia zamknęły w opracowanych przez siebie scenariuszach, wzbogaconych technikami twórczego myślenia według Edwarda Nęcki, które mogą być wykorzystane w pracy z dziećmi 6-7-letnimi.

Bibliografia

1. Dennison P.E., Dennison G.: *Kinezylogia edukacyjna dla dzieci. Podstawowy podręcznik Kinezylogii Edukacyjnej dla rodziców i nauczycieli*. Międzynarodowy Instytut Neurokinezylogii, cop. 2003.
2. Gładyszewska-Cylulko J.: *Arteterapia w pracy pedagoga. Teoretyczne i praktyczne podstawy terapii przez sztukę*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2011.
3. Hannaford C.: *Zmysłne ruchy które doskonalą umysł. Podstawy kinezylogii edukacyjnej*. Polskie Stowarzyszenie Kinezylogów, Wydawnictwo Medyk, Warszawa 1998.
4. *Kinezylogia edukacyjna*. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007.
5. Konieczna E.J.: *Arteterapia w teorii i praktyce*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2003.
6. Mańkowska I.: *Kreowanie rozwoju dziecka. Kinezylogia edukacyjna i inne nowoczesne metody terapeutyczne w praktyce*. Wydawnictwo Pedagogiczne Operon, Gdynia 2005.
7. Rokita A., Rzepa T.: *Piłki edukacyjne w kształceniu wczesnoszkolnym*. Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, Wrocław 2005.